

творчо-спонукальна, функція психологічної розрядки та ін. (Падалка, 2008), сукупна актуалізація яких здійснює комплексний вплив на формування та розвиток творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Таким чином, проведений функціональний аналіз вокально-виконавського досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва дозволив зробити **висновки** щодо функціонального змісту досліджуваного феномену, який базується на дидактичній, гедоністичній, катарсичній і рефлексивно-корекційній функціях, а також окреслити сутність педагогічного потенціалу процесу формування досліджуваного феномену.

Отже, педагогічний потенціал процесу формування досліджуваного феномену є комплексом пізнавально-дидактичних, емоційно-гедоністичних, універсально-катарсичних, рефлексивно-корекційних можливостей (відповідно до визначених функцій) цього процесу, які, інтегруючись під час провадження вокально-виконавської діяльності із функціями музичного мистецтва і функціями мистецької освіти, актуалізують сукупний багаж знань, умінь і навичок майбутніх учителів музичного мистецтва, необхідних для розвитку персональних інтелектуально-творчих якостей, що уможливають стабільно високий рівень вокального виконавства.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне : Волинські обереги, 2011. 552 с.
2. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : монографія. Київ, НПУ імені М. Драгоманова, 2008. 378 с.
3. Матвеева О.В. Координація надійності співу майбутніх учителів музики в контексті емоційної теорії когнітивного дисонансу. *Ідеї опіки дітей і молоді в історико-педагогічній науці* : збірник наукових праць. Івано-Франківськ, 2005. С. 78–82.
4. Мінаков М.А. Проблема досвіду в філософії Канта. *Мультиверсум: Філософський альманах*. 2006. № 52. 187 с.
5. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008. 274 с.

References:

1. Honcharenko S.U. (2011) Ukrainyskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Ukrainian Pedagogical Encyclopedic Dictionary]. Rivne, Volynski oberehy, 552 s. [in Ukrainian].
2. Kozyr A.V. (2008) Profesiina maisternist uchyteliv muzyky: teoriia i praktyka formuvannia v systemi bahatorivnevoi osvity: monohrafiia [Professional mastery of music teachers: theory and practice of formation in the system of multilevel education: monograph]. Kyiv, NPU imeni M. Drahomanova, 378 s. [in Ukrainian].
3. Matvieieva O.V. (2005) Koordynatsiia nadiinosti spivu maibutnix uchyteliv muzyky v konteksti emotsiinoi teorii kohnityvnogo dysonansu [Coordinating the reliability of singing of future music teachers in the context of emotional theory of cognitive dissonance]. *Idei opiky ditei i molodi v istoryko-pedahohichnii nauksi: zb. nauk. prats*. Ivano-Frankivsk, S. 78–82. [in Ukrainian].
4. Minakov M.A. (2006) Problema dosvidu v filosofii Kanta [The Problem of Experience in Kant's Philosophy]. *Multyversum: Filosofskyi almanakh*. Kyiv. Tsentr dukhovnoi kultury, issue 52, 187 s. [in Ukrainian].
5. Padalka H.M. (2008) Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin) [Pedagogy of Art (Theory and Methodology of Teaching Art Disciplines)]. Kyiv, Osvita Ukrainy, 274 s. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.4.1.6>

ПРОЦЕСУАЛЬНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО СПРИЙНЯТТЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ МУЗИКИ ТА ХОРЕОГРАФІЇ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ ПЛАСТИЧНОГО ІНТОНУВАННЯ

Андріана Джумеля

викладач факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-6190-8210

Анотація. Стаття представляє процесуально-функціональний аналіз художньо-образного сприйняття студентами факультетів мистецтв педагогічних університетів творів мистецтва засобами пластичного інтонування. Розкрита специфіка художньо-образного сприйняття майбутніх учителів музики та хореографії засобами пластичного інтонування. Проаналізовані пізнавальна, комунікативна, проєктивно-творча функції художньо-образного сприйняття студентами факультетів мистецтв педагогічних університетів творів мистецтва засобами пластичного інтонування. Пізнавальна функція забезпечує формування світоглядного та морально-етичного цілісного сприйняття світу. Комунікативна пов'язана з великим впливом, що його здійснює на учнів особистість вчителя, його моральна культура, вміння встановлювати та підтримувати доброзичливі взаємини зі школярами, власним прикладом пробуджувати їх до подальшої активної практичної діяльності. Проєктивно-творча проявляється

у креативному застосуванні цінних педагогічних і методичних ідей за конкретних педагогічних умов. Реалізація вище зазначених функцій у практичній діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії сприяє розвитку їхнього естетичного смаку й образного сприйняття мистецьких творів засобами пластичного інтонування.

Ключові слова: майбутні вчителі музики та хореографії, художньо-образне сприйняття.

PROCEDURAL-FUNCTIONAL ANALYSIS OF ARTISTIC PERCEPTION BY FUTURE TEACHERS OF MUSIC AND CHOREOGRAPHY OF ART WORKS

Andriana Dzhumelia

Lecturer at the Faculty of Arts named after Anatoly Avdiievsky

National Pedagogical Dragomanov University (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-6190-8210

Abstract. The article presents a procedural and functional analysis of artistic and figurative perception of art works by students of faculties of arts of pedagogical universities by means of plastic intonation. The specifics of artistic and figurative perception of future teachers of music and choreography by means of plastic intonation are revealed. The cognitive, communicative, projective-creative functions of artistic and figurative perception by students of faculties of arts of pedagogical universities of works of art by means of plastic intonation are analyzed. Cognitive function provides the formation of worldview and moral and ethical holistic perception of the world. The communicative function is associated with the great influence that the teacher's personality, his moral culture, the ability to establish and maintain friendly relations with students, his own example to awaken them to further active practice. The projective and creative function is manifested in the creative application of valuable pedagogical and methodological ideas in specific pedagogical conditions. The implementation of the above functions in the practice of future teachers of music and choreography contributes to the development of their aesthetic taste and figurative perception of works of art by means of plastic intonation.

Key words: future teachers of music and choreography, artistic and figurative perception.

ANALIZA PROCESOWO-FUNKCJONALNA PERCEPCJI ARTYSTYCZNO-FIGURATYWNEJ PRZEZ PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI MUZYKI I CHOREOGRAFII DZIEŁ SZTUKI ZA POMOCĄ ŚRODKÓW INTONACJI PLASTYCZNEJ

Andriana Dzhumelia

Wykładowca Wydziału Sztuki imienia Anatolija Awdijewskiego

Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego imienia M.P. Drahomanowa (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-6190-8210

Adnotacja. Artykuł przedstawia analizę procesowo-funkcjonalną artystyczno-figuratywnej percepcji przez studentów wydziałów sztuki uniwersytetów pedagogicznych dzieł sztuki za pomocą intonacji plastycznej. Ujawniono specyfikę artystyczno-figuratywnej percepcji przyszłych nauczycieli muzyki i choreografii za pomocą intonacji plastycznej. Przeanalizowano poznawcze, komunikacyjne, projekcyjno-twórcze funkcje percepcji artystycznej i obrazowej przez studentów wydziałów sztuki pedagogicznych uniwersytetów dzieł sztuki za pomocą intonacji plastycznej. Funkcja poznawcza zapewnia kształtowanie światopoglądowego oraz moralnego i etycznego całościowej percepcji świata. Funkcja komunikacyjna jest związana z dużym wpływem, jaki wywiera na uczniów osobowość nauczyciela, jego kultura moralna, umiejętność nawiązywania i utrzymywania życzliwych relacji z uczniami, własnym przykładem budzenia ich do dalszej aktywnej działalności praktycznej. Funkcja projekcyjno-twórcza przejawia się w kreatywnym stosowaniu cennych pomysłów pedagogicznych i metodycznych w określonych warunkach pedagogicznych. Realizacja powyższych funkcji w działalności praktycznej przyszłych nauczycieli sztuki muzycznej i choreografii przyczynia się do rozwoju ich smaku estetycznego i wyobraźniowego postrzegania dzieł sztuki za pomocą intonacji plastycznej.

Słowa kluczowe: przyszli nauczyciele muzyki i choreografii, percepcja artystyczno-figuratywna.

Вступ. Модернізація мистецької освіти на сучасному етапі визначає інноваційний розвиток, гуманізацію навчання, зорієнтованість на практичну діяльність. Процес підготовки майбутніх учителів музики та хореографії до практичної педагогічної дії з формування художньо-образного сприйняття майбутніх учителів музики та хореографії полягає у здатності аналізувати й оцінювати твори мистецтва, виявляти й удосконалювати їхні технічні й художні можливості, адже завданням вищої школи постає підготовка висококваліфікованого вчителя музики та хореографії, здатного використовувати фахові знання для цілеспрямованого музично-естетичного розвитку школярів. Проблема взаємозв'язку музики з рухами та пластикою завжди була актуальною для дослідників, котрі пластичне інтонування розуміють як вид художнього виконання музики зі співом і музичним супроводом.

Слід зазначити, що проблеми вивчення музичного сприйняття розглядаються у працях музикознавчого та психологічного характеру Б. Асаф'єва, Л. Бочкарьова, А. Готсдинер, О. Костюка, В. Максимова, В. Медушевського, В. Мясішева, Є. Назайкінського, С. Науменко, А. Сохора, М. Тараканова, К. Тарасової, Б. Теплова, О. Фабштейна, В. Цуккермана та ін. Питання розвитку художньо-образного сприйняття розглядали також

дослідники музичної педагогіки, а саме Б. Асаф'єв, О. Єременко, Г. Коган, В. Орлов, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, О. Щолокова та ін., які художнє сприйняття розуміють як специфічний вид художньо-практичної діяльності особистості. Так, дослідниця О. Рудницька трактує сприйняття як провідний вид художньо-практичної діяльності особистості. Цілеспрямований розвиток художньо-образного сприйняття особистістю творів музичного мистецтва передбачає використання педагогом таких взаємопов'язаних навчальних форм, як слухання, виконавство, музична творчість, обговорення. Адекватне сприйняття особистістю музичного твору сприяє задоволенню художньої потреби, мотивації до подальшого музично-естетичного розвитку, формуванню художнього смаку. На думку Г. Падалки, педагог, використовуючи педагогічні засоби та методи опосередкованого впливу, розвиває художньо-образне сприймання особистості під час залучення її до навчальної роботи щодо розуміння особливостей музики. У цьому процесі здійснюється також актуалізація життєвого, навчального та художнього досвіду учня з використанням навчального методу наведення, методу порівняння і зіставлення даних тощо. Набуті особистістю знання та вміння постають підґрунтям для проведення аналітичного розбору музичного твору з використанням методів залучення до навчально-пошукової діяльності.

Отже, ця проблема потребує відповідного методологічного обґрунтування, орієнтованого на наукове осмислення функціональної сутності вказаного феномену. Успішна реалізація визначеного завдання уможливується за рахунок проведення функціонального аналізу процесу художньо-образного сприйняття майбутніх учителів музики та хореографії до успішного здійснення музично-виконавської діяльності.

Основна частина. Проблема художньо-образного сприйняття мистецьких творів майбутніми вчителями музики та хореографії засобами пластичного інтонування розглядається нами як специфічний вид художньо-образного поєднання музики зі співом та інструментальним супроводом. Доцільно зазначити, що сутністю й особливістю музичного мистецтва є інтонаційність. За висловом Б. Асаф'єва, музика є мистецтвом інтонованого змісту, тому музична інтонація є звуковим втіленням художньо-музичної думки, що кодує в собі соціально-історичний контекст суспільства – музичний словник епохи, країни, певної соціальної верстви населення. «Музична інтонація – цілісне явище, яке формується із комплексу засобів – висоти, ритму, темпу, динаміки, тембру тощо. Інтонаційні елементи мають символічно-асоціативну форму, в образній музичній думці втілюють стан особистості, процеси зовнішнього світу, внутрішні людські переживання» (Асаф'єв, 1963: 38).

Варто відзначити, що музична інтонація, як і мовленнєва, безпосередньо передає ступінь напруження, рівень емоційного стану (М. Арнольд, Е. Блахова, А. Козир, Л. Масол, М. Моравек, Г. Падалка та ін). Певні інтонації в музиці та мовленні мають загальні закономірності: висхідні інтонації асоціюються зі зростаючим напруженням, низхідні – із заспокоєнням; за активних, сценічних емоційних реакцій інтонації голосу завжди йдуть вгору, за пасивних, астенічних – вниз. Цікавим є факт дивної спільності емоційних реакцій на різні звуки у всіх представників живого світу, на який звернув увагу Ч. Дарвін. Можна припустити існування, за виразом В. Леві, певного «емоційно-акустичного коду», загального для різних біологічних видів, у якому певні звуки й інтонації пов'язуються з певними емоціями, і навпаки. Наприклад, почувши сильний і несподіваний звук, будь-яка жива істота здригнеться, будь-хто прислухається до потаємного шепотіння (Виготський, 1998: 93). Одночасно музика виражає емоції та заражає ними слухачів, тому має сильний емоційний вплив на особистість, що вважається емоційним стимулятором для здійснення практичної діяльності.

З метою визначення основних функцій художньо-образного сприйняття мистецьких творів майбутніми вчителями музики та хореографії, що сприятимуть забезпеченню ефективності виконавської діяльності засобами пластичного інтонування, нами був проведений аналіз складної функціональної структури цього феномену. На думку Н. Мойсеюк, теоретична функція педагогіки здійснюється «на трьох рівнях: описовому – вивчення передового і новаторського педагогічного досвіду; діагностичному – виявлення стану педагогічних явищ (наприклад, успішності, вихованості учнів), встановлення умов і причин, які їх зумовлюють; прогностичному – експериментальні дослідження педагогічної дійсності та побудова на їхній основі моделей перетворення цієї дійсності. На прогностичному рівні теоретичної функції педагогіки розкривається суть педагогічних явищ, визначаються їхні глибинні причини, науково обґрунтовуються гіпотези. На цьому рівні створюються теорії навчання і виховання, моделі педагогічних систем, що випереджають освітню практику. Технологічна функція педагогіки як науки також реалізується на трьох рівнях: проєктивному, що пов'язаний із розробкою відповідних методичних матеріалів (навчальних планів, програм, підручників, навчальних посібників, педагогічних рекомендацій) на базі теоретичної концепції, у якій визначається план педагогічної діяльності; перетворювальному, спрямованому на впровадження досягнень педагогічної науки в навчально-виховну практику з метою її удосконалення; оцінному і коректувальному, що передбачає оцінку впливу результатів наукових досліджень на педагогічну практику і наступну корекцію взаємодії наукової теорії та практики навчання і виховання» (Мойсеюк, 2001: 132). Так, під функцією у науково-педагогічному аспекті розуміють співвідношення двох груп об'єктів, у якому зміна одного з них спричиняє зміну іншого. Дослідження вчених (Е. Абдуллін, І. Ісаєв, Н. Кузьміна, А. Міщенко, Н. Мойсеюк, В. Сластьонін, О. Щербаков та ін.) доводять, що у навчальному процесі основними є такі взаємопов'язані функції: пізнавальна, орієнтаційна, проєктивна, організаторська, інформаційна, комунікативна, оцінна, творча тощо (Мойсеюк, 2001: 133).

Складність багатоаспектної діяльності вчителя полягає у її багатофункціональності. З цієї позиції доцільно розглядати процес художньо-образного сприйняття мистецьких творів майбутніми вчителями музики та хореографії у рідичі пізнавальній, комунікативній та проєктивно-творчій функцій.

Значимість пізнавальної функції полягає в тому, що навчальне художнє пізнання можна інтерпретувати як процес і результат усвідомлення особистістю мистецьких цінностей, що сприяє поглибленню, розширенню,

вдосконаленню та закріпленню знань, адже пізнавальна функція забезпечує формування світоглядного та морально-етичного цілісного сприйняття світу, що стає предметним підґрунтям художньо-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва та хореографії.

Так, у фаховій підготовці вчителя велике значення має глибина знань предмету та його науково-світоглядні переконання. Ерудований та інтелектуально розвинений викладач досконало знає найновіші наукові ідеї та вміє доступно передати студентам. Художнє пізнання є процесом творчої взаємодії майбутнього вчителя музичного мистецтва і мистецьких творів, що спрямовано на усвідомлення змісту і форми художніх образів, на оволодіння новими мистецькими знаннями. Пізнавальна функція сприяє також стимулюванню творчого мислення студентів, розширенню художньо-асоціативного досвіду, збереженню рівноваги між емоційним і раціональним у процесі музично-педагогічної діяльності.

Пізнавальна функція завдяки активізації навчального процесу сприяє розвитку багатьох особистісних якостей майбутніх учителів музики та хореографії. У пізнавальному процесі студент активізується для демонстрації рівня розуміння навчального матеріалу. Також це допомагає функціонуванню, тренуванню та подальшому вдосконаленню механізмів пам'яті, мислення, мовлення, навичок спілкування, вмінь самопрезентації, самореалізації тощо.

Пізнавальний процес також включає взаємодію сприйняття, оцінювання, творення мистецтва, що є необхідним для вивчення мистецьких творів. «Сприймання, оцінювання і творення є провідними видами мистецької діяльності, притаманними будь-якому ступеню навчання. Мистецька діяльність того, хто тільки опанує ази мистецтва, у різновидах, структурних компонентах (сприймання – оцінювання – творення) відповідає діяльності того, що вже зійшов на мистецький Олімп. Інакше кажучи, і на етапі входження в мистецтво, і на етапі мистецької діяльності у її довершених вимірах мають місце сприймання, оцінювання, творення» (Падалка, 2008: 90).

Значимість комунікативної функції опосередковує всю діяльність майбутніх учителів музики та хореографії, адже комунікативна функція пов'язана з великим впливом, що його здійснює на учнів особистість вчителя, його моральна культура, вміння встановлювати й підтримувати доброзичливі взаємини зі школярами, власним прикладом пробуджувати їх до подальшої активної практичної діяльності. «Ефективне впровадження цієї функції сприяє оволодінню майбутніми вчителями музики та хореографії секретами творчої взаємодії з учнями (дія рефлексивного «Я» очима інших і через рефлексивне «Я» як через призму бачення себе) та реалізує механізм їхньої самоактуалізації. Це потребує від вчителя уміння залучити учнів до різноманітних видів мистецької діяльності та кваліфікаційно організувати роботу творчих навчальних колективів» (Козир, 1998: 110).

Комунікативна функція проявляється в умінні майбутніх учителів музики та хореографії розвивати в учнів ініціативу планування спільної творчо-навчальної діяльності, вміння розподіляти доручення, проводити інструктаж, координувати спільну роботу, створювати спеціальні ситуації для здійснення виховного впливу, для розвитку творчої активності тощо. Особливе значення для впровадження комунікативної функції мають дослідження вчених Н. Березовіна, А. Болгарського, Л. Виготського, В. Кан-Каліка, М. Никандрова, О. Леонтьєва та ін., котрі виявили, що широке застосування цієї функції сприяє впровадженню ефективних способів творчої взаємодії вчителя з учнями, що створюють оптимальні умови для становлення фахівця. Взаємодія є одним із основних видів діяльності у процесі підготовки майбутнього вчителя музики та хореографії. Важливими в цьому аспекті є набуття студентами комунікативності, що сприяє використанню ними механізмів творчого спілкування з учнівським колективом, оскільки з'являється реальна можливість встановлення глибоких психологічних контактів між ним та учнями, що передбачає активізацію процесу спільної творчої діяльності. Комунікативна функція створює можливість для встановлення «зворотного зв'язку» між діями вчителя і результатами його роботи.

Проективно-творча функція проявляється у креативному застосуванні цінних педагогічних і методичних ідей за конкретних педагогічних умов. Ця важлива функція передбачає активізацію творчих підходів особистості до всіх проявів життєдіяльності. Сутність реалізації проективно-творчої функції полягає у критичному осмисленні та творчому розвитку тих нових мистецьких знань, що виходять за межі відомих теорій, певною мірою збагачуючи їх (Козир, 1998: 102).

Проективно-творча функція об'єднує різні форми музично-педагогічної діяльності майбутнього вчителя музики та хореографії. Вона забезпечує цілісність процесу розвитку особистості у фаховій діяльності, дозволяє синтезувати професійні знання відповідно до самореалізації майбутнього вчителя музики та хореографії у практичній діяльності. У процесі мистецького навчання ця функція сприяє активізації навчального процесу, підвищенню інтересу до нього.

Особливим напрямом реалізації проективно-творчої функції доцільно вважати формування в учнів здатності до рефлексії, тобто самоусвідомлення, орієнтації на виявлення причин власних вчинків, процесу їх реалізації в мистецькій діяльності. Проективний аспект цієї функції на основі контролю динаміки змін у мистецькій діяльності учнів дозволяє виявити і проаналізувати її тенденції, екстраполювати отримані результати аналізу на наступний період. Проективно-творча функція за наявності якісної та кількісної інформації в межах «зворотного зв'язку» дає вчителю музичного мистецтва та хореографії змогу проаналізувати рівень своєї роботи, тобто рівень використаних методик, визначити їхню ефективність, виявити й усунути недоліки та на цій основі накреслити перспективні зміни. Об'єктивна оцінка знань, умінь, навичок дає змогу глибше вивчити особливості протікання навчально-виховного процесу та встановити причини, що перешкоджають досягненню бажаного ступеня розвитку якостей і здібностей особистості студента, визначити фактори, які сприяють ефективності здійснення цілей мистецької освіти.

Отже, значимість проєктивно-творчої функції полягає в найбільш повній реалізації змісту загально педагогічної та мистецької освіти. Вона динамізує незалежне професійне мислення, а також здатність особистісного проєктування, здійснення творчого навчально-педагогічного процесу. Слід додати те, що ця функція дозволяє стимулювати активність студентів під час навчальної діяльності, планувати способи створення умов для особистісного розвитку. У процесі активної діяльності майбутнього учителя музики та хореографії ця функція зумовлює рівновагу, яка встановлюється між суб'єктом і середовищем, що враховує мету, яку ставить перед собою особистість, і результат її пристосування.

Вищезазначене вмотивує виокремлення основних функцій мистецької освіти, а саме: пізнавальної, комунікативної та проєктивно-творчої для впровадження у процес формування художньо-образного сприйняття учнями мистецьких творів такими засобами пластичного інтонування. Специфіка педагогічної роботи вчителя музики та хореографії передбачає підготовку спеціалістів широкого діапазону, які досконало володіють педагогічною майстерністю, методикою активного сприйняття музичних творів учнями, для їх залучення до участі в музично-хореографічних постановках тощо. У процесі цієї роботи саме пластичне інтонування сприяє переведенню процесу сприйняття музики із пасивної форми (слухання) в активну. Пластичний рух, пластичні етюди дають можливість учням висловити власне сприйняття музики, розкрити свій душевний стан, і це допомагає вчителю занурити учнів у глибину поетичного світу мистецького твору.

У роботі нами використано комплекс методів дослідження: аналіз науково-методичної літератури, систематизацію теоретичних положень, метод педагогічного експерименту.

Доцільно зазначити, що на сучасному етапі розвитку музичного мистецтва гостро постає питання не лише надбання теоретичних знань, а й розширення інтонаційно-образного багажу учнів, розвитку їх емоційного відгуку на музику, формування стійкого інтересу до музичного мистецтва як важливої частини навколишнього життя. Саме на це і спрямоване широке використання методу пластичного інтонування, що є обов'язковою умовою повноцінного процесу сприйняття мистецьких творів. Окреслені основні функції мистецького навчання (пізнавальна, комунікативна, проєктивно-творча), які доцільно активно застосовувати у сприйнятті мистецьких творів, сприяють оптимізації цього процесу. На основі вищевикладеного розроблено методикою системного використання взаємопов'язаних функцій мистецького навчання, застосування яких значно впливає на успішність процесу сприйняття мистецьких творів засобами пластичного інтонування.

Практична реалізація зазначених функцій мистецької освіти (пізнавальної, комунікативної, проєктивно-творчої) у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики та хореографії уможливується шляхом опанування їх предметного та змістового наповнення. У процесі цілеспрямованого фахового навчання студентів із застосуванням спеціальних методів і технологій можлива компенсація окремих функцій шляхом взаємного доповнення та перебудови менш розвинених функцій.

Висновки. У висновках доцільно зазначити, що фахове навчання майбутніх учителів музики та хореографії до сприйняття мистецьких творів засобами пластичного інтонування є важливою складовою частиною їхньої практичної підготовки, адже за допомогою пластичного інтонування студенти осмислюють музичну реальність мистецьких творів та узагальнюють власні професійні знання загалом. Пластичне інтонування пов'язано з усіма видами виконавського мистецтва, що виступає своєрідним каталізатором їхнього сучасного інтегративного навчання. У практичній діяльності майбутнього вчителя музики та хореографії поєднання пізнавальної, комунікативної, проєктивно-творчої функцій створює сприятливе середовище для продуктивної роботи з учнями. Саме вищезазначені функції мистецького навчання, застосування яких значно впливає на успішність сприйняття мистецьких творів засобами пластичного інтонування, мають забезпечити ефективність цього процесу. Регуляція мистецької підготовки майбутніх учителів музики та хореографії за рахунок застосування вищезазначених функцій значно впливає на успішність процесу сприйняття мистецьких творів засобами пластичного інтонування, що у взаємодії з іншими видами практичної роботи наближає студентів до успішного виконання продуктивної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс. Кн. 1, 2. Ленинград : Музгиз, 1963. 378 с.
2. Выготский Л.С. Психология искусства / под ред. М.Г. Ярошевского. Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. 480 с.
3. Козыр А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : монографія. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 378 с.
4. Мойсеюк Н.С. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : ВАТ «КДНК», 2001. 608 с.
5. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.

References:

1. Asafev B.V. (1963) *Muzikalnaia forma kak protces*: Kn. 1, 2. Leningrad: Muzgiz, 378 p. [in Russian].
2. Vygotskii L.S. (1998) *Psikhologiya iskusstva*. Pod red. M.G. Iaroshevskogo. Rostov-na-Donu: Feniks, 480 p. [in Russian].
3. Kozyr A.V. (2008) *Profesiina maisternist uchyteliv muzyky: teoriia i praktyka formuvannia v systemi bahatorivnevoi osvity: monohrafiia*. Kyiv: NPU imeni M. Drahomanova, 378 p. [in Ukrainian].
4. Moiseiuk N. E. (2001) *Pedahohika: navch. posib*. Kyiv: VAT «KDNK», 608 p. [in Ukrainian].
5. Padalka H.M. (2008) *Pedahohika mystetstva: Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin*. Kyiv: Osvita Ukrainy, 274 p. [in Ukrainian].